

Az innovációért és technológiáért felelős miniszter 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelete

a közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában és l) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 15., 16., 18. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a 10. § tekintetében a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 16. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a 11. § tekintetében a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (3) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 18. és 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § (1) E rendelet hatálya az 1. mellékletben meghatározott gép kezelőjének képzésére és vizsgáztatására, továbbá a gép kezeléséhez a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 19. § (5) bekezdése alapján szükséges szakmai képzés megszerzését tanúsító igazolvány (a továbbiakban: gépkezelői jogosítvány) kiadására terjed ki.

(2) E rendeletet nem kell alkalmazni a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a hivatásos tűzoltóság és a Magyar Honvédség által üzemeltetett gépek, továbbá az egyes technológiai műveletekben részfeladatokat ellátó, stabil kivitelezésű – telepített – gépsorok részét képező gépeket működtető gépkezelők képzésére és vizsgáztatására.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. anyakönyvi szám: a vizsgajegyzőkönyvön szereplő, a tanulót azonosító sorszámból, a vizsga évszámából és a vizsgajegyzőkönyv számából képzett egyedi azonosító,
2. gépcsoport: az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzői alapján kialakított, négyjegyű számkóddal azonosított csoport,
3. gépfőcsoport: a munkavégzés szakmai irányán belüli, kétjegyű számkóddal azonosított csoport,
4. gépkategória: a munkavégzés szakmai irányának és a gép konstrukciója által meghatározott munkavégző képességének megfelelő, egyjegyű számkóddal azonosított csoport.

2. A szaktanfolyami képzés és a gépkezelői vizsga megszervezése

3. § (1) A képző szerv az lehet, amely igazolja, hogy

- a) arra a gépcsoportra, amelyre a szaktanfolyami képzés irányul, működőképes és jogszabályban előírt műszaki ellenőrzés alapján érvényes igazolással rendelkező gépet,
- b) olyan gyakorlóterületet, ahol a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése és a rendeltetésszerű használat mértékét meghaladó környezetszennyezés nélkül biztosítható a gép kezelésének és a hibaelhárításnak a gyakorlása – ideértve a géphez tartozó különböző tartozékok, szerelések fel- és leszerelését is –,
- c) a gép kezeléséhez, karbantartásához és tartozékcserejéhez előírt munka- és védőruhát, valamint
- d) az elméleti tantárgyak tanítására olyan oktatót, aki megfelel – az adott képzésre vonatkozóan – jogszabályban és a tantervi és vizsgakövetelményben meghatározott személyi feltételeknek, biztosít.

(2) Az 1. mellékletben foglalt táblázat 20–31. sora, 33., 63. és 68. sora szerinti géphez tartozó képzést a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság végzi.

4. § (1) A képzés elméleti és gyakorlati oktatási részből áll, amelyben a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott tartalommal

a) az elméleti oktatási rész keretében

aa) általános munkavédelmi és elsősegélynyújtási ismereteket,

ab) általános üzemeltetési és technológiai ismereteket és

ac) szakirányú gépspecifikus ismereteket,

b) a gyakorlati oktatási rész keretében

ba) gépkezelési gyakorlatot és

bb) munka- és balesetvédelmi ismereteket

kell oktatni.

(2) A képzés

a) elméleti oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki legalább középfokú végzettséggel és az adott tantárgy szakmai tartalmához igazodó, a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott

szakképesítéssel rendelkezik, továbbá

b) gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki a gépcsoportba tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal és legalább kétéves időtartamú gépkezelési gyakorlattal rendelkezik.

5. § A gépkezelői vizsga a 4. § (1) bekezdésében meghatározott ismeretek szintjének felmérését biztosító elméleti és gyakorlati vizsgafeladatból áll, amelynek keretében a vizsgázó a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározottak szerint ad számot az általános és a gépcsoportra vonatkozó ismereteiről.

6. § (1) Ha a tanuló bármely gépcsoport tekintetében rendelkezik a gépkezelői vizsgát megelőző öt éven belül megszerzett gépkezelői jogosítvánnyal, mentesül a 4. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja szerinti oktatás és az ahhoz kapcsolódó gépkezelői vizsga alól.

(2) A tanuló mentesül a teljes elméleti oktatási rész és az ahhoz kapcsolódó elméleti gépkezelői vizsga alól, ha a gépcsoportba tartozó, az építőgépkezelő munkakörök képesítéshez kötéséről és az építőgépkezelők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM–KPM rendelet alapján megszerzett könnyű- vagy nehézgépkezelői vagy az Országos Képzési Jegyzékben foglalt építő- és anyagmozgató szakképesítéssel rendelkezik.

(3) A külföldön megszerzett gépkezelői jogosítvány esetén a közlekedési hatóság az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzőivel megfeleltethető képesítése figyelembevételével határozatban határozza meg, hogy a 4. és 5. §-ban előírt kötelezettségek közül melyek teljesítését követően adható ki gépkezelői jogosítvány.

3. A gépkezelői jogosítvány kiadása és nyilvántartása

7. § (1) A vizsgázó a számára meghatározott valamennyi vizsgakötelezettség teljesítése esetén az adott gépcsoportra

érvényes gépkezelői jogosítványt kap.

(2) A gépkezelői jogosítványra a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló rendelet gépjárművezetői képesítési igazolvány kiadására és nyilvántartására vonatkozó szabályait kell alkalmazni az e §-ban meghatározott eltéréssel. A gépkezelői jogosítvány kiadása, pótlása, cseréje, visszavonása és nyilvántartása a Kkt. szerinti vizsgaközpont (a továbbiakban: vizsgaközpont) feladata.

(3) A gépkezelői jogosítvány tartalmazza

- a) a gépkezelői jogosítvány sorszámát,
- b) a kiállító szerv megnevezését,
- c) a jogosult természetes személyazonosító adatait és arcképének másolatát,
- d) a gépkezelői vizsga dátumát és az anyakönyvi számot,
- e) a gépkezelői jogosítvánnyal érintett gépcsoport e rendelet szerinti kódszámát,
- f) a gépkezelői jogosítvány kiállításának helyszínét és időpontját,
- g) a gépkezelői jogosítvány kiállítójának aláírását és a kiállító szerv bélyegzőlenyomatát, valamint
- h) az orvosi alkalmassággal kapcsolatos, (4) bekezdés szerinti adatokat.

(4) A gépkezelői jogosítványba az előzetes orvosi alkalmasságot a vizsgaközpont, az időszakos orvosi alkalmasságot a vizsgálatot végző orvos jegyzi be.

A bejegyzés tartalmazza

- a) a gépkezeléshez szükséges egészségügyi feltételnek való megfelelés tényét és záró időpontját,
- b) a bejegyzés keltét,
- c) az időszakos orvosi alkalmasság bejegyzése esetén az alkalmasságot megállapító orvos nevét és orvosi pecsétszámát, valamint
- d) a bejegyzést végző aláírását és bélyegzőlenyomatát.

4. Záró rendelkezések

8. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) A 11. § az e rendelet kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

9. § (1) E rendelet hatálybalépése nem érinti az azt megelőzően a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet (a továbbiakban: R.) alapján megszerzett vagy elismert gépkezelői jogosítványban meghatározott gépcsoport kezelésére vonatkozó jogosultságot.

(2) Az R. 6. §-a szerinti gépkezelői vizsgabizottság elnökének és tagjának 2021. december 31-éig az is jelölhető, akit az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgálónöki névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről szóló miniszteri rendelet alapján kiadott közlekedési országos szakmai vizsgálónöki névjegyzékben az építő- és anyagmozgató gép kezelője vizsgáztatási szakterületre nyilvántartásba vettek.

(3) E rendelet hatálybalépése nem érinti az építőgépkezelő munkakörök képesítéshez kötéséről és az építőgépkezelők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM–KPM rendelet alapján megszerzett, de a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet 2. mellékletében nem szabályozott géptípusok, gépcsoportok tekintetében megszerzett kezelői jogosultságokat.

(4) A képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az e rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépkategória bármely gépcsoportjába tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal és legalább kétéves időtartamú gépkezelési gyakorlattal rendelkezik.

(5) Az „alapozás, közmű- és fenntartási gépek” gépkategóriába tartozó gépcsoportok esetén a képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat a jelen rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépcsoportba tartozó gép kezelésében legalább kétéves időtartamú gyakorlattal rendelkezik.

5. Egyes miniszteri rendeletek módosítása és hatályon kívül helyezése

10. § Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet Melléklet I. Fejezet 5. alcím

5.1. pont harmadik francia bekezdésében a „kezelésére államilag elismert szakképesítéssel és a helyváltoztatásra is képes emelőgép esetében – ha azt maga vezeti – az ahhoz szükséges vezetői engedéllyel” szövegrész helyébe a „kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal” szöveg lép.

11. § Hatályát veszti a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet.

12. § Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Palkovics László s. k.,
innovációért és technológiáért felelős miniszter